

ماهیت حکمت و هنر ایرانی مبتنی بر نگاه قرآنی است

حجت‌الاسلام خسروپناه با طرح این پرسش که در هزاره دوره تمدن اسلامی، خلق هنر بر چه حکمتی استوار بود گفت: توجه به عقل معاد به جای عقل معاش در خلق هنر، حاصل حکمت اسلامی است و نباید فراموش کرد ماهیت تمدن و هنر ایرانی مبتنی بر نگاه قرآنی است.

حجت‌الاسلام خسروپناه با طرح این پرسش که در هزاره دوره تمدن اسلامی، خلق هنر بر چه حکمتی استوار بود گفت: توجه به عقل معاد به جای عقل معاش در خلق هنر، حاصل حکمت اسلامی است و نباید فراموش کرد ماهیت تمدن و هنر ایرانی مبتنی بر نگاه قرآنی است.

به گزارش ایگنا؛ نشست نخستین همایش ملی «هنر از منظر اندیشه اسلامی و اندیشمندان مسلمان»، امروز دوشنبه؛ ۱۰ دی با حضور جلال غفاری، دبیر اجرایی؛ محمدرضا حسناپی، دبیر علمی همایش؛ محمدرضا حسنی آهنگر، رئیس دانشگاه جامع امام حسین(ع)؛ سردار محمدرضا نقدی، معاون هماهنگ کننده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی؛ حجت‌الاسلام و المسلمین عبدالحسین خسروپناه، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی و مجید شاه حسینی، رئیس فرهنگستان هنر در سالن جلسات فرهنگستان هنر برگزار شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین خسروپناه در ابتدای این مراسم ضمن تقدیر و تشکر برای برپایی همایش هنر در اندیشه اسلام و اندیشمندان مسلمان گفت: وقتی از هنر سخن به میان می‌آید مقصود نظر ما تمامی اقسام هنر است و نباید تفکیکی میان گونه‌های هنر قائل شویم. خوشبختانه در حوزه اندیشه، هنر و اندیشمندانی که در باب هنر سخن گفته اند مقالات؛ رساله‌ها و کتاب‌های مختلف و متعددی نگارش، ترجمه و انتشار پیدا کرده که امروز در دست ما قرار گرفته است.

وی ادامه داد: همچنین در حوزه فلسفه هنر آثار خوبی با اتکا به آثار فلسفه اسلامی و غرب تولید شده و با افتخار می‌توان گفت که حوزه‌های علمی نیز در حوزه «فقه هنر» ورود کرده و مطالب مختلفی را در قالب مقاله، رساله و کتاب‌های قابل اتکا، استناد و اتقان به دست ما رسانده‌اند. پس با این مقدمه‌ها می‌توانیم با قدرت بگویم که ما در آغاز راه نیستیم اما با همان قدرت باید گفت که شتاب حرکت خود را باید افزون کنیم تا از جایی که امروز در آن قرار داریم سبقت بگیریم.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با تأکید بر آنکه در حوزه هنر سنتی که بهتر است آن را هنر قرون وسطایی بخوانیم در غرب و شرق آسیا یعنی در هند و چین، هنرمندان در خلق آثار به آموزه‌های دینی مانند «هندوئیسم»، «بودیسم» و «کنفوسیوس» ارجاع و اشارت داشتند خاطرنشان کرد: اساس خلق هنر توسط هنرمندان آن عصر، اتکا به حیات انسان‌ها بعد از مرگ وابسته بود و به زندگی قبل از مرگ انسان‌ها در جهان اثیری و خلق هنر برای آن توجه کمتری داشتند.

حجت‌الاسلام خسروپناه یادآور شد: با دوران رنسانس که شاهد به وجود آمدن تفکر مدرن بودیم با تأکید بر آنکه ترجمه «نو» و «جدید» برای مدرن ترجمه درستی نیست؛ چون جدید در برابر قدیم قرار می‌گیرد نه در برابر سنت؛ شاهد آغاز حرکت هنرمندان از «عقل معاد» و جایگزین کردن تولید آثار هنری برای انسان زمینی با «عقل معاش» و شکل‌گیری مادی‌گرایی میان نسل بشر بوده ایم.

ماهیت تمدن اسلامی، حکمت و هنر ایرانی مبتنی بر نگاه قرآنی است

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی خاطرنشان کرد: بر همین اساس هنرمندان مدرن به دنبال خلق آثار هنری برای خوشی و لذت انسان در دنیا بوده‌اند و دیگر به طبیعت، ذات و گوهر هنر که تخیل یا همان عامل مولد زیبایی است چندان ارجاعی نداشتند یا اگر داشته‌اند این تخیل در دوران سنت تخیل مبتنی بر عقل معاد بود اما در دوران مدرن این تفکر جای خود را به عقل معاش داد. امروز در حوزه هنر باید به این فکر کنیم که در خلق آثار هنری به دنبال کدام عقل هستیم؛ «عقل معاد» یا «عقل معاش»؟

حجت‌الاسلام خسروپناه با اشاره به اینکه ما می‌دانیم که در دوران تمدن اسلامی؛ هنر ایرانی همواره متکی بر حکمت خلق شده است گفت: از خوشنویسی تا معماری؛ از نمایش تا موسیقی؛ تمام بر پایه اصول حکمی از زاویه دید هنرمند خلق شده و به مخاطب ارائه داده شده است تصریح کرد: اینجاست که باید این پرسش را مطرح کنیم که در هزاره دوره تمدن اسلامی، خلق هنر بر چه حکمتی استوار بود و چرا تمدن اسلامی برخلاف تمدن مدرن تلاش کرد حتی جامعه هنرمندش که به حکمت اعتقاد داشتند بر عقل معاد در تولید آثار هنری اتکا کنند. این همان آموزه‌های قرآنی و تسلط ماهیت و ساحت عظیم الشان کلام الله است که حتی در دامنه تخیل به عنوان مولد زیبایی در امر خلاقانه هنر توسط هنرمندان مسلمان معتقد به حکمت جای خود را باز کرده و در

خلق آثار جاری و ساری بوده است.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با تأکید بر آنکه برای دریافت ماهیت تمدن اسلامی، حکمت و هنر ایرانی باید نگاه قرآنی داشت خاطر نشان کرد: خداوند در قرآن و در سوره «بقره» در ارائه الگوی هنرمندان برای خلق انسان از واژه «اولوالالباب» استفاده کرده و بار دیگر باید تأکید کنم که در اینجا «لب» به معنای خرد نیست بلکه معنای آن خرد ناب الهی است. پس وقتی حکمت قرآنی ما را به اولوالالباب سوق می دهد می توان به راحتی به حکمت و هنر اسلامی، هنرمند مسلمان و اندیشمند معتقد به حکمت آن که در خلق اثر هنری به دنبال لب ارائه موضوع و محتوا است تأکید داشت.